

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ อินโดจีน : การให้ความหมายภายใต้บริบทการเมืองไทย หลัง พ.ศ. 2518

ชื่อผู้เขียน นายภูเก็ต กาญจนะวณิชย์

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภูมิภาคศึกษา

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

อาจารย์ ดร.ม.ร.ว.รุจยา อากาศ

ประธานกรรมการ

รองศาสตราจารย์ ดร.โกสุมภ์ สายจันทร์

กรรมการ

อาจารย์อรรถจักร์ สัตยานุรักษ์

กรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์คือ 1) เพื่อศึกษาการให้ความหมายอินโดจีนของไทย ภายใต้บริบททางการเมืองที่เปลี่ยนไปของไทย ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2518 – ปัจจุบัน และ 2) เพื่อศึกษาเงื่อนไขและบริบทอำนาจทางการเมืองของไทย และการเปลี่ยนแปลงในอินโดจีนที่มีผลต่อกระบวนการให้ความหมายเกี่ยวกับอินโดจีน

จากการศึกษาพบว่า ความหมายอินโดจีนที่สร้างโดยไทย สัมพันธ์กับกลุ่มอำนาจทางการเมืองไทยในแต่ละช่วงเวลา กล่าวคือ ในยุคที่มีผู้นำเป็นประชาธิปไตย รัฐบาลจะไม่สร้างความหมายให้อินโดจีนเป็นศัตรู แม้กระทั่งในปี พ.ศ. 2518 ที่เป็นไปหัวเลี้ยวหัวต่อที่สุดเมื่ออินโดจีนเปลี่ยนเป็นรัฐบาลคอมมิวนิสต์ ทั้งนี้เนื่องจากรัฐบาลไทยในยุคดังกล่าวเป็นรัฐบาลสายพลเรือนมีการแนวคิดใช้การเมืองนำการทหาร แต่เมื่อเกิดเหตุการณ์ 6 ตุลาคม 2519 รัฐบาลเผด็จการทหารก้าวขึ้นมาใช้อำนาจ ภาพความน่ากลัวของคอมมิวนิสต์อินโดจีนก็ได้รับการจุดกระแสขึ้น

อย่างไรก็ดีเมื่อรัฐบาลพลเอกเกรียงศักดิ์ก้าวขึ้นมาใช้อำนาจในปี พ.ศ.2520 การดำเนินนโยบายของไทยมีลักษณะที่เป็นมิตรและสร้างความสัมพันธ์กับประเทศในอินโดจีนมากขึ้น แต่เมื่อเหตุการณ์ในอินโดจีนพลิกผัน เมื่อเวียดนามบุกกัมพูชาในปลายปี พ.ศ. 2521 การมองอินโดจีนในแบบพลเอกเกรียงศักดิ์ไม่มีกลุ่มการเมืองใดเห็นด้วยอีกต่อไป เปิดทางให้รัฐบาลทหารแบบขวาภายใต้การนำของพลเอกเปรม ติณสูลานนท์เข้ามาปกครอง ความหมายของคอมมิวนิสต์อินโดจีน

จะเข้ามาครอบครองไทยได้ถูกนำมาใช้อีกครั้ง เพื่อสร้างความเชื่อที่ว่าต้องพึ่งทหารเพื่อความมั่นคงของประเทศไทย อินโดจีนถูกมองแยกออกจากกัน เป็นเวียดนามผู้รุกรานที่พยายามจะขยายอิทธิพลของตนเข้าครอบงำลาวกัมพูชา

อย่างไรก็ดีความหมายอินโดจีนถึงจุดเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ เมื่อเข้าสู่ยุครัฐบาลพลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ ซึ่งเป็นยุคประชาธิปไตยเต็มใบที่มีนายกรัฐมนตรีมาจากการเลือกตั้ง ประกอบกับในช่วงเวลาดังกล่าวสงครามเย็นระหว่างโลกเสรีและคอมมิวนิสต์ผ่อนคลายความตึงเครียดลงมาก ความหมายของอินโดจีนที่เป็นแหล่งทรัพยากรและตลาดของไทย ถูกสร้างขึ้นมาแทนที่ความหมายเวียดนามผู้รุกราน เมื่อรัฐบาลพลเอกชาติชายชูนโยบายเปลี่ยนสนามรบเป็นสนามการค้า นักลงทุนจากไทยหวังเข้าไปกอบโกยทรัพยากรของอินโดจีนราวกับว่าเป็นอาณานิคมของไทย

เมื่ออินโดจีนทั้ง 3 ประเทศปรับระบบเศรษฐกิจของตนเข้าสู่ระบบตลาด มีความพยายามที่จะจัดกลุ่มประเทศอินโดจีนในหลากหลายรูปแบบ เช่น อนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง(GMS) โดยรวมกับจีน(ยูนนาน) พม่า และไทย, กรอบเวทีเพื่อการพัฒนาอย่างสมบูรณ์แบบอินโดจีน(FCDI), การรวมกับพม่าในฐานะสมาชิกใหม่อาเซียน CLMV เป็นต้น ในประเทศไทยเองอินโดจีนก็ถูกนำไปใช้อย่างสับสน มีการนำอินโดจีนไปใช้เพื่อสร้างจุดขายให้กับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ไม่ว่าจะเป็น ประตูสู่อินโดจีน หรือการนำแหล่งท่องเที่ยวในจีน หรือพม่าเข้ามารวมไว้ในอินโดจีน

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright© by Chiang Mai University

All rights reserved

Thesis Title Indochina : Meanings in the Context of Thai Politics After B.E. 2518

Author Mr.Phuket Kanjanavanit

M.A. Regional Studies

Examining Committee

Lect. Dr. M.R.Rujaya Abhakorn

Chairman

Assoc. Prof. Dr.Kosum Saichan

Member

Lect.Attachak Satayanurak

Member

ABSTRACT

The objectives of this study are (1) to study the different meanings of “Indochina” from Thai perspective from B.E.2518 to the present, and (2) to study the conditions and contexts of political change in Thailand and Indochina countries that affect the process of meaning construction.

The study shows that the meanings of Indochina are related to the power groups in Thailand of different periods. During the periods of democratic governments, the three Indochina countries were not viewed as enemies, even in BE.2518 (1975) which was the turning point when they became under communist rule, because the Thai government at the that time was a civilian one who used the policy of political priority over military objectives. However, after the incidents of 6 October B.E. 2519 (1976), the military dictatorship that came into power presented a terrifying image of communist Indochina in propaganda campaigns.

Nevertheless, after General Kriangsak Chamanan took power in B.E. 2520 (1977), Thai policy was more positive towards the three Indochina countries and was conducted in a friendly and constructive atmosphere. When the situation in Indochina drastically changed after the

invasion of Cambodia by Vietnam in late B.E. 2521 (1978), General's Kriangsak's view on Indochina was no longer acceptable by the political groups in Thailand, and opened the way for the assumption of a right-wing military government under General Prem Tinsulanond. The image of Thailand being taken over by Indochina was brought back once again in order to build up the belief that for the sake of national security the military should be heeded. Under this view, Indochina was split up, with Vietnam as the invader who was trying to expand its influence over Laos and Cambodia.

The meaning of Indochina changed significantly during the administration of General Chatichai Choonhavan, a fully democratic government with an elected Prime Minister, which coincided with the détente in the Cold War between the "Free World" and Communism. Instead, the view that Indochina was a "goldmine" of resources and a market for Thailand was promoted to replace that of Vietnam the invader. When the Chatichai government conducted the policy of turning battlefields into market place, Thai investors hoped to exploit Indochina's resources as though it was a Thai colony.

After the three Indochina countries adopted the free-market economy policy, there were attempts to reorganize them into new groupings, such as the Greater Mekong Subregion (GMS) which included Myanmar and Yunnan,FCDI, and CLMV which included Myanmar as the group of new members of ASEAN. In Thailand, the treatment of the word "Indochina" is confused. For example, there is a major effort to use the term as a selling-point in the tourist industry, with Thailand as the "Gateway to Indochina" which includes tourist sites in China as well as Myanmar.